

Magnetogram ni avtoriziran!

MAGNETOGRAM
POSLANSKIH VPRAŠANJ IN ODGOVOROV
PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
NA 2. REDNI SEJI DRŽAVNEGA ZBORA

Ljubljana, 16. april 2012

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Lahko preidemo na predstavitev poslanskih vprašanj. Na prva štiri poslanska vprašanja bo odgovarjal predsednik Vlade gospod Janez Janša. Prvo poslansko vprašanje bo zastavila mag. Alenka Bratušek. Prosim.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Lep pozdrav vsem, tudi v mojem imenu, še posebej predsedniku in celotni naši vladi. Spoštovani predsednik vlade gospod Janez Janša: Zakaj je po vaši oceni danes treba tako radikalno posegati v vrsto socialnih pravic državljanek in državljanov, ko so na voljo tudi druge poti do istega cilja? Mislim, da nam je vsem v tej dvorani jasno, da je varčevanje v naših javnih financah nujno. Prav tako nam je, verjetno, vsem jasno, da z nekaterimi ukrepi zamujamo. Predvsem so to strukturni ukrepi, ki bi imeli dolgoročen in trajen učinek. Za te ukrepe očitno ocenjujete, da še niso potrebni, saj ste manj kot leto dni nazaj zelo podpirali referendum, na katerem so padle tri, lahko rečemo ključne reforme. Že takrat sem to težko razumela, danes, ko poslušam kakšne radikalne ukrepe predlagate našim ljudem, razumem še težje. Res je, da je neposredni učinek na pokojninsko blagajno, zaradi pokojninske reforme, v prvem in drugem letu relativno majhen, je pa posreden učinek pri ceni denarja gromozanski, med 200 in 300 milijoni. Malo? Jaz mislim, da je to ogromno. 300 milijonov je trikrat več, kot damo za štipendije, toliko kot damo za porodniške in toliko kot damo za otroške dodatke. In ne boste verjeli, več kot desetkrat toliko, kot damo za brezplačni vrtec.

Spoštovani predsednik vlade. V Pozitivni Sloveniji bomo zelo veseli, če nam boste po skoraj dveh mesecih uspeli poslati projekcije javnofinančnih agregatov in vpliv vaših predlaganih varčevalnih ukrepov na gospodarstvo. Kako naj vam, po vsem povedanem v lanskem letu, po rušenju vseh reform in nepodpori ukrepom, vse dokler niste prevzeli krmila vlade v roke vi, verjamemo mi in kako naj vam verjamejo ljudje. Kako naj vam verjamejo, da so potrebni tako radikalni ukrepi, kot jih predlagate? Pravite, da niso radikalni. Na email mi je pisala mamica z imenom in priimkom, ne anonimno, mamica štirih otrok, starih 5 let, 3 leta in dvojčkov starih 1 leto. Mož je javni uslužbenec, vaši predlagani ukrepi bi naj tej družini vzeli tisoč evrov na mesec. Dve civilni iniciativi vam sporočata podobno. Otroci so vaša glavna tarča pri varčevanju, začnete pri porodniških nadomestilih in končate pri radikalnem zniževanju sredstev za visoko šolstvo. Na vrsto pa seveda pride vse ostalo vmes.

Pri tako imenovanih materialnih stroških ste uspeli privarčevati celih 60 milijonov evrov, pri pisarniškem materialu sredstva celo povečujete in to za 6 in pol milijonov evrov in ob tem zahtevate od naših družin, da odpovedo tudi do 1000 evrov mesečno.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Najprej hvala za vprašanje. Drugič, če primerjamo ukrepe, ki jih je predlagala vlada in ki še niso sprejeti in je tudi opozicija vabljenja k njihovim oblikovanjem ali pa k oblikovanju s tem, kar so delale druge države v Evropski uniji, ki so neke na podobni stopnji razvoja in podobnem položaju, potem ti ukrepi niso radikalni. Če pa te ukrepe primerjate s tem, kar se je delalo doslej, potem pa lahko uporabite tudi to besedo. Ampak vsi ti ukrepi izhajajo iz preprostega dejstva, da ima Slovenija za letošnje leto, ki ni na začetku, ampak je mimo že skoraj tretjina, sprejet proračun, ki je bil oblikovan, sprejet pred dvema letoma in več. In ta proračun, ne samo, da je popolnoma nerealen, je tudi popolnoma neoperativen. Vsak dan, ko mine brez tega, da javno porabo uskladimo z realnostjo, potrošimo na račun prihodnjih generacij, se pravi otrok, ki ste jih v vašem vprašanju imenovali najmanj 10 krat, še nekaj dodatnih milijonov. Oni so tisti, ki bodo morali to odplačevati. In zdaj mi povejte, kje je tukaj pravičnost?

Drugo, ukrepi so uravnoteženi. Posegajo na različna področja, ravno zaradi tega, da ne bi bili radikalni. Bi pa bili radikalni, če bi šli samo v en sektor.

Tretjič, ti ukrepi so predlagani na podlagi primerjav. Kaj so naredili drugi, ki so bili v podobnih situacijah. Primerjajte različne socialne transfere, ki jih imamo v Sloveniji, primerjajte normative v šolstvu, primerjajte dolžino porodniškega dopusta, primerjajte subvencije za vrtce in tako naprej z državami, ki so na enaki razvojni stopnji ali celo bogatejši od nas in videli boste, da nič od tega, kar predlagamo ni radikalno. Če bi bilo tako preprosto poiskati rešitve brez tega, da bi se katerikoli socialni transfer ali katerakoli dotacija zmanjšala, potem bi se to najbrž že zgodilo. Saj so rešitve iskale tudi v zadnjih mesecih in v zadnjih treh letih, pa jih očitno ni bilo. V strukturnih reformah, ki jih bo pač potrebno narediti, kratkoročnih učinkov za proračun ni. In napaka v preteklosti je bila ravno v tem, da smo se stvari lotevali na napačnem koncu. Se pravi, skušali smo opraviti nekatere stvari, ki jih je treba opraviti, ampak bodo dale učinke šele čez nekaj let, nismo pa naredili tistega, kar bi morali narediti takoj. Ko hiša gori je treba najprej gasiti in potem popravljati temelje, ne pa najprej popravljati temelje. Zato smo danes v tem položaju, ko so šle stvari v razkorak in tudi ne drži, da so tukaj glavni načrtovani prihranki na socialnem področju. Tukaj tudi, če bodo ti ukrepi sprejeti pravice, ki bodo veljave v Sloveniji, ne samo, da so primerljive s pravicami v drugih državah na isti stopnji razvoja, ampak so marsikje ali bodo marsikje, tudi bistveno višje. In ne nazadnje te ukrepe mi ne delamo in ne predlagamo in vi jih ne boste sprejemali ali zavračali, zaradi tega, ker bi si želeli, da v prihodnjih letih plače ne bi rasle, da ne bi imeli dovolj denarja za solidarnost in pomoč tistim, ki so jo potrebni. Ampak ravno nasprotno. Ti ukrepi so predlagani zato, da se Slovenija ohrani tudi kot socialna država, vendar na ta način, da bomo sposobni te pravice tudi financirati. Zadnja tri leta jih nismo, financirali so se iz zadolževanja. In zdaj jih je treba odplačati. Tudi, če bo ta rebalans sprejet, bo še vedno več kot milijarda evrov zadolžitve in proračunskega primanjkljaja. Od te milijarde evrov bo šlo 700 milijonov evrov za obresti. Za tisti denar, ki se ga je porabilo v prejšnjih letih, zato, ker nismo šli v parlament s temi ukrepi. Če bomo letos zamudili bo naslednje leto samo še hujše.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Alenka Bratušek, želite dopolnitev odgovora? Prosim, beseda je vaša.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Vprašanja dopolnitev. Gospod predsednik....

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Oprostite, ne morete dopolniti vprašanja, lahko zahtevate dopolnitev odgovora.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Dopolnitev odgovora. Gospod predsednik, vsi ti argumenti, ki so bili navedeni, bi lahko nekako razumela, če ne bi v vaši vladi sedeli ljudje, ki so še lani govorili tako: "Pa se ne strinjamo s tem, da bi velik del te krize ali teh posledic krize na svojih plečih nosili prav tisti, ki so socialno najbolj ogroženi.

Ne morem se strinjati s tem, da bi zamrznili pokojnine, ne morem se strinjati s tem, da bi zamrznili socialne transferje, da se spuščamo v vrtce, skratka na tista področja, ki so zelo so socialno občutljiva." Besede gospoda Žerjava. Če je politika te države v tem, da je pomembno, da se zasleduje večjo rodnost in s tem rast nacije, potem morajo temu slediti tudi ustrezni ukrepi na vseh segmentih, ki dajejo temu podlago. Očitno so se stvari v preteklih letih nekako začele. S tem dodatkom za velike družine, s to ugodnostjo glede vrtca, s številnimi drugimi ukrepi, ki so omogočili, da so se ljudje lažje odločili za to, da imajo otroke. Če se bo ta politika nehala uresničevati bomo spet nazaj v situaciji, ki za nas dolgoročno ni dobra. Besede gospoda Černača. In oba sta govorila ob sprejemanju interventnih zakonov v lanskem in predlanskem letu. Zdaj so ukrepi bistveno, bistveno bolj radikalni kot so bili predlagani takrat, pa ste jih takrat z velikimi besedami o socialnem čutu in pomembnosti družinske politike zavračali.

Spoštovani predsednik vlade, zakaj mislite, da bi ljudje verjeli vašim besedam o potrebnosti tako radikalnih ukrepov, kaj se mora spremeniti v glavah politikov, da lahko v manj kot enem letu tako radikalno spremenijo svoje mnenje?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, kar zadeva najšibkejše v tej družbi, so vsi ukrepi, ki bi lahko prizadeli tudi njih, opremljeni s cenzusom, kar pomeni, da ne bodo veljali za tiste katerih plača ne dosega 64% povprečne plače. Ko gre recimo za otroške dodatke, se te za 10% znižujejo samo v 5. in 6. razredu, ostali razredi se puščajo nedotaknjeni. In ta cenzus 64% povprečne plače je ohranjen skozi celo serijo teh ukrepov. To kot prvo.

Drugo, marsikaj, kar delamo letos ne bi bilo potrebno, ali pa bi bili ti odstotki restrikcij bistveno manjši, če bi to delali pred enim letom, dvema letoma ali pa pred tremi leti ali kakšne stvari tudi pred štirimi, petimi ali šestimi ali desetimi leti, pa jih nismo in če tega ne bomo naredili letos bo naslednje leto nekdo drug stal tukaj za to mizo, kjer danes stojim jaz in vam bo razlagal še bistveno težje ukrepe, kako jih morate sprejeti, drugače bodo leto kasneje še težji. V zadnjih treh letih krize je slovensko gospodarstvo izgubilo 60.000 delovnih mest. 60.000 ljudi dela manj neslovenskih državljanov, ki so takrat delali leta 2008 na podlagi delovnih dovoljenj, 120.000 ljudi danes dela v Sloveniji manj kot pred tremi leti. Hkrati se je javni sektor povečal za 9.000 ljudi. Če se to ne bi zgodilo v zadnjih treh letih bi bili problemi o katerih danes govorimo za tretjino manjši, pa se je šlo v razkorak in ob tem se je ohranila praktično cela plejada pravic, ki obstajajo v javnem sektorju in niso primerljive s tem kar je v gospodarstvu. Samo povprečna dolžina dopusta v javnem sektorju je za 10 dni daljša od povprečne dolžine dopusta v gospodarstvu. In mislim, da je zelo krivično zahtevati, da bo samo en segment te družbe nosil bremena krize, drugi pa pač ne. Mi bi si želeli, da tega ne bi bilo potrebno prenavljati, želeli bi si, da bi lahko predlagali povišanje plač, otroških dodatkov in drugih transferov, še morda kakšne draginjske dodatke kot je bilo to včasih možno, vendar to enostavno ni možno financirati in to je potrebno razumeti.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Proceduralno. Ker z odgovorom predsednika vlade ne morem biti zadovoljna - z večino, kar je povedal, se lahko celo strinjam, je pa vprašanje, ali je pot, ki jo je ta vlada ubrala, pravilna. Že v osnovi je bilo moje vprašanje zastavljeno, ali ne obstaja do enake rešitve tudi kakšna drugačna pot. Zato v skladu z drugim odstavkom 246. člena Poslovnika predlagam, da Državni zbor na naslednji seji o odgovoru predsednika Vlade opravi razpravo, in sicer razpravo o tem, zakaj Vlada ne ubere drugačne poti - poti, ki nas bo v dveh letih prav tako popeljala pod 3% primanjkljaja, poti, kjer bi bili ukrepi na obeh straneh proračuna, odhodkovni in prihodkovni, poti, ki bi Slovenijo popeljala navzgor in ne še bolj navzdol.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala. O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v četrtek v okviru glasovanj. Naslednja bo poslansko vprašanje predsedniku Vlade zastavila mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica, ministri, predsednik vlade! Izhod iz krize je skupni cilj. Uravnoveženje javnih financ je nujno, varčevanje tudi, vendar tudi razvoj in rast, toda ne za ceno izničenja socialne države. Vlada ni predstavila celovitega koncepta izhodne strategije. Iz predloženih in že sprejetih dokumentov pa sledi, da se pod krinko kratkoročnih varčevalnih ukrepov skrivajo sistemski ukrepi, ki bodo povzročili spremembe družbenih razmerij in prerazporejanje družbenega bogastva. Socialna država je glavni instrument za zagotavljanje skupnih potreb prebivalstva, instrument socialne solidarnosti in povezanosti. Zato javni sektor ni monopolist, ki bi za večjo učinkovitost nujno potreboval konkurenco v prenosu funkcij socialne države na zasebni sektor in na trg. Ukrepi, ki jih predlaga Vlada, pa so usmerjeni prav v slabitev javnega sektorja, kar bo imelo za posledico zmanjšanje dostopnosti, kakovosti in obsega javnih storitev. Povečevanje socialnih razlik, potiskanje vse večjega dela prebivalstva, zlasti družin na prag ali celo pod prag revščine, klestenje zaposlitvenih možnosti predvsem za mlade izobražene ženske ne morejo biti motivacija za razvoj in iskanje izhoda iz krize. Izhod je v močni in učinkoviti socialni državi, ki ne bo zagotavljala javnega izobraževanja, zdravstva, socialnega varstva in drugih javnih storitev le socialno najšibkejšim. Ne zagovarjamo revne države za reveže, medtem ko si bodo premožni lahko privoščili elitno zasebno izobraževanje, zdravstvo in tako dalje, sofinancirano tudi iz javnih sredstev. Varčevalni ukrepi, ki jih Vlada Republike Slovenije predlaga brez resne namere doseči širše družbeno soglasje, bodo globoko posegli v življenje vseh.

V primerjavi z načrtovanimi posegi v javnem sektorju so zlasti nesorazmerne in prekomerne predlagane spremembe na področju izobraževanja, znanosti in kulture, ker bodo zmanjšale dostopnost do kakovostnega javnega izobraževanja ter dolgoročno zavrle razvoj države. Zato vas sprašujem: Kako bo mogoče uresničevati ustavna in zakonska določila ter dosežati cilje iz mednarodnih dokumentov, ki v izobraževanju zagotavljajo posamezniku enake pogoje za polni razvoj sposobnosti in inovativnosti ter izvajalcem v izobraževanju in znanosti omogočajo strokovno avtonomijo in dajejo možnost za poklicno rast? Hvala za odgovor.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala za vprašanje. Odgovor lahko poiščemo v primerjavi. Leta nazaj, ko so bili v Sloveniji normativi v vzgoji in izobraževanju podobni tem, ki jih predlagamo s temi spremembami, je v slovenskih šolah sedelo več dijakov in študentov ter otrok v osnovnih šolah, manj učiteljev je bilo, njihovi rezultati pa so bili na številnih področjih enaki ali boljši kot so danes. Potem je število otrok upadalo, zaradi padanja rodnosti, mi pa smo povečevali zaposlenost in zmanjševali normative. To je bilo v redu, idealno bi bilo, če bi vsak kot v Antični Grčiji, ko je bilo to možno, za nekatere je imel svoje učitelja in bi bil eden pedagoški delavec na enega, ki dela šolo. To bi bilo idealno, vendar tega družba ne more sfinancirati. Tukaj ne gre za prenos pravic iz javnega v zasebni sektor, celotni zasebno šolstvo v Sloveniji ne dosega niti 1 % celotnega šolstva in so te primerjave tudi nemogoče.

Tudi po prilagoditvi teh normativov, o katerih sprašujete oz. po tej racionalizaciji ali varčevanju bodo standardi v Sloveniji nad povprečnim glede na povprečje v razvitih državah oz. državah članicah OECD. Lahko vam navedem tudi konkretne številke. Povprečje v OECD-ju je več otrok v skupini in manjše število učiteljev in tudi seveda večje število ur učiteljev. Ne vem, če veste, ampak v Sloveniji je lahko predavatelj na univerzi redno zaposlen ob tem, da opravi na teden 4 do 8 ur delovnih obveznosti pa ima redno zaposlitev. Mislim, da ne obstaja država v Evropi, kjer bi bila situacija podobna. Seveda je to v redu, če je to možno plačati in sfinancirati, vendar v tej situaciji to v Sloveniji ni možno in bodo tukaj nujne prilagoditve, vsaj za določen čas.

Kar se tiče socialne države v povezavi z izobraževanjem. V Sloveniji jo je in jo bo tudi v prihodnosti še veliko, vendar jo bo toliko kolikor bo to sfinanciralo gospodarstvo, kajti samo zdravo gospodarstvo, samo gospodarska rast je osnova blaginje in tudi socialne države. Če tega ne morete plačati, pa hočete vseeno imeti se morate zadolžiti. Mi smo to delali v zadnjih letih, sedaj smo pred zidom. Ne samo, da je nadaljnje zadolževanje drago, če mi teh ukrepov ne sprejmemo se lahko opravičeno bojimo, da ne bo nikogar več, ki nam bo sploh bil pripravljen denar posoditi, to se je zgodilo Latviji pred tremi leti.

Niso bili pod mejo, ko je prepovedano oz. kaznovano zadolževanje v EU, bilo so pod nami, tam nekje nad 30 %, vendar si denarja niso mogli sposoditi, ker jim ga ni nihče sposodil, ker nihče ni verjel, da bodo v takem stanju, kakršnem so bili, ta denar bili sposobni vračati. Torej, potrebno je to upoštevati. Slovenije je na neki zelo pomembni prelomni točki. Mislim, da je o tem tudi prav, da dejansko spregovorimo o nekem resnem problemu v našem izobraževalnem sistemu, ki se ga samo s tem nismo lotili, čeprav ste vi govorili o sistemskem pristopu, to pa je, da tudi v tem trenutku velik del generacije, ki se šola na slovenskih univerzah v prihodnjih letih ne more računati, da bo dobil zaposlitev, ker se vpisuje, vlada pa odobrava prekomerno vpisovanje in študij na usmeritev in fakultetah, za katere v prihodnosti ne v Sloveniji in ne v EU ne bo dela. S tem se je zavajalo cele generacijo. Gradile so se šolske kapacitete, domovi, financirale humanistične fakultete, danes je jasno, da izobražujemo ljudi za brezposelnost in tukaj bo potrebna sistemska sprememba.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala, gospod predsednik. Ampak, pri navajanju podatkov iz OECD v študije je vendarle potrebno biti natančen. Tam je Slovenija po deležu študentov oz. učencev na učitelja, kar zadeva polno zaposlitev nekje na sredini. Res pa je število učencev na prvi stopnji, to je do šestega razreda, manjše ampak dejstvo je tudi, da je v OECD-jovi študiji priporočilo, da je kakovost izobraževanja v Sloveniji visoka, res pa je tudi cena za to visoko kakovost precejšnja.

Treba je izhajati, ko mi ponujajo podatek o Koreji in o številu učencev v Koreji in v Sloveniji, kakšna je poselitev v Sloveniji in kakšna je v Koreji. To je statični segedinar?, oprostite, zaradi tega, ker 50% občin in šol je iz demografsko ogroženega področja in nacionalni konsenz moramo doseči o tem ali pristajamo na to, da se šole zapirajo in opozarjam ravno na to, da je poleg vseh drugih ukrepov, ki bodo zadevali tisto v javnosti najbolj žgoče vprašanje, vprašanje plač, ampak gre za dosti hujše spremembe, ki bodo iz tega sledile. Gre preprosto za to, da bo dostopnost do javnega izobraževanja zmanjšana in ob tem ko se za 110 milijonov skrčijo sredstva za terciarno izobraževanje in za znanost, je še vedno v igri tudi ustanavljanje novih univerz. V mandatu prve vaše vlade smo ustanovili kakšno fakulteto, ki je tudi družboslovna, ne ravno tista o kateri vi govorite. In kar zadeva, samo še ta podatek, Slovenija ni nič na boljšem glede povprečja je celo z nad povprečno obremenjenostjo na učitelja, če jemljemo vse segmente.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala. Čeprav dodatnega vprašanja ni bilo, lahko samo povem, da lahko citirava lestvico OECD ali kogarkoli drugega in se prepirava o teh številkah. Ni glavni problem o teh primerjavah, glavni problem je v tem, da lahko porabimo tudi za izobraževanje toliko denarja, kot ga imamo. Bili bi vsi zelo veseli, če bi ga lahko več, vendar ga nimamo. In to da bosta eden ali dva otroka več v skupini oziroma v razredu in da bo tedenska obremenitev učitelja ena ali dve ure več, to niso drastični ukrepi. To je zagotovo dodatni napor, niso pa to drastični ukrepi.

Drastični ukrepi bi dejansko bili, če bi morali ukinjati šole in delati tisto, kar so delali v nekaterih Vzhodno-evropskih državah v sklopu teh varčevalnih ukrepov. Kar se tiče neustrezne strukture pa ta velja tako za javni sektor kot za zasebni sektor, to imate popolnoma prav, s tem da je zasebnega sektorja za en odstotek slovenskega izobraževanja in to v sami strukturi ne pove veliko. Je pa to ravnotežje povsod in se bosta oba dela morala prilagoditi realnosti v prihodnosti in ne bo možno več vpisovat dva do trikrat več novinarjev, sociologov, politologov, ekonomistov in pravnikov, kot jih slovensko gospodarstvo potrebuje s tem da večino od teh profilov ne more dobiti zaposlitve izven Slovenije, za razliko od tehničnih in naravoslovnih poklicev. In zavajamo, še enkrat da rečem, cele generacije in tudi za letošnje leto je vlada v začetku leta dala soglasje k razpisnim pisnim mestom, ki je popolnoma v škarjah z realnimi potrebami.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala. Predlagam, da v skladu z drugim odstavkom 246. člena Državni zbor opravi razpravo o odgovoru predsednika Ivana Janše na zastavljeno poslansko vprašanje. Edino v tem primeru bi dobili dovolj prostora za razpravo o stvareh, ki so s predlaganim rebalansom in z nujnimi postopki jutrišnjega dne do neke mere že zakoličeni.

Gre za mnogo širša vprašanja, kot jih je bilo mogoče zdaj nakazati in res je, ne gre samo za primerjavo strogih ali samo iztrganih statističnih podatkov. Gre preprosto za to, da bodo ljudje šele s časoma ugotovili, da je poseg v varčevanje pri javnih uslužbencih, zlasti pri šolstvu, pri celi izobraževalni verigi nekaj kar jih bo v jedru zadelo, če ne pri njihovih otrocih pa potem pri njihovih vnukih. Gre preprosto za to, da se bo potrebno soočiti s tem, da Vlada namerava zaokroževati šolske okoliše in popolnjevati oddelke. Do zdaj je po šolski zakonodaji mogoče prešolati otroka samo v takšnem primeru kadar gre za posebne vzgojne ukrepe in tam ni potrebno soglasje staršev. Zdaj se bo moralo, če sta v okraju dve šoli ali celo tri, govori se pa da bodo zaokroževali zlasti v mestih, za velike posege v mrežo javnih šol. Okarana sem bila, da ne bodo ukinjali podružničnih šol. V Mariboru je ena takšna že prestavila za naslednjo jesen oziroma za naslednje šolsko leto na glavno šolo. Glavne šole bodo postale podružnične šole, če ne bodo imele dovolj velikega števila oddelkov. In marsikaj se bo spreminjalo, opozarjam predvsem na to da so stvari predvsem na videz horizontalne in samo na videz so vprašanja ali 7,5% znižanje plač ali 10% znižanje plač, ukrepi, ki se skrivajo v rebalansu, ki se skrivajo v nacionalnem reformnem programu so dosti bolj daljnosežni in zlasti, če se izrazim z besedami ministra Turka je potrebno monopol javnega sektorja izpostaviti konkurenci zasebnega sektorja. Ker ni rečeno, da je vse v javnem sektorju že samo po sebi dobro. Seveda bi pa rada tudi slišala odgovor na to vprašanje, ker me spominja na tisto zgodbo o kruhu in potici kako je lahko zmanjševanje sredstev motivacija za iskanje izhoda iz krize? Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: O predlogu mag. Majde Potrata, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika Vlade bomo odločali v četrtek v okviru glasovanj. Naslednja bo poslansko vprašanje predsedniku Vlade postavila mag. Melita Župevc.

MAG. MELITA ŽUPEVC (PS PS): Hvala lepa gospod predsednik. Spoštovani predsednik vlade, enajsto leto vojne v Afganistanu. Včerajšnja novica, Afganistan pretresajo samomorilski napadi ob začetku spomladanske ofenzive Talibanov. Današnji časopisi, največji napad na Kabul v enajstih letih. Francija napoveduje, da bo iz Afganistana umaknila leto prej kot je bilo načrtovano, 2013. Nizozemska je svoje vojake umaknila že pred dvema letoma in tja napotila inštruktorje. Že nekaj let svoje vojake pospešeno umikajo praktično vsi. In Slovenija, že leta 2009 smo se odločili, da bomo letos opravili temeljito razpravo o tem ali bomo svojo misijo v Afganistanu nadaljevali?

Predsednik vlade Pahor je dal lani poleti jasno sporočilo, vojaško se bomo iz Afganistana kmalu umaknili, ob dogovoru zaveznikov podpora, Državnega zbora in javnosti. Takšen sklep sta sprejela tako Vlada kot ta Državni zbor. Iz Afganistana naj bi torej odšli oktobra letos. Pa ni bilo nobenega napovedanega razmisleka in razprave, bila je samo samovoljna odločitev nove Vlade, politika izvršenih dejstev, da v tej nemirni državi ostanemo do konca leta 2014. Osem let, že sodelujemo v mednarodnih prizadevanjih za stabilizacijo te države, slovenski vojaki svoje delo opravljajo zavzeto profesionalno. Po vseh teh letih, po grozljivi bilanci te vojne, vojne za katero je nekdanji poveljnik sil ISAF, general McChrystal še pred kratkim izjavil: "ZDA in Nato sta šele na pol poti realizacije svojih ciljev v Afganistanu." V vseh teh okoliščinah v Sloveniji z neznansko lahkotnostjo sprejemamo tako pomembne odločitve. Sprašujem vas, spoštovani predsednik vlade, zakaj je vaša vlada čez noč, brez razprave, nima dogovorov, sprejela odločitev, da ostajajo slovenski vojaki v Afganistanu do konca leta 2014? Kot suverena država suvereno sprejemamo odločitve o tem, kako kje in na kakšen način bomo prispevali k mednarodni varnosti? Govoriti o drastičnem upadu mednarodnega ugleda Slovenije, o velikem madežu, slabem obetu za slovensko zunanjo politiko, kar govorijo vaši ministri pa je v tem resnem času precej neresno.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala za to vprašanje, ne pa tudi za nekatere trditve. Ne Državni zbor, ne katerikoli odbor Državnega zbora, ne vlada v prejšnjem mandatu nikoli niso sprejeli nobenega sklepa glede časovne omejitve sodelovanja Slovenije v Afganistanu, kaj šele, da bi določili datum umika. Ne Državni zbor, ne pristojni odbori Državnega zbora, ne vlada. Tu imam sklep, ki ga je sprejel Odbor za obrambo januarja leta 2011, ko je obravnaval omenjeno točko oziroma problematiko, se je seznanil s strategijo delovanja Republike Slovenije v prizadevanjih mednarodne skupnosti in tako naprej, in sprejel sklep: "Odbor za zunanjo politiko predlaga vladi, da možnosti popolnega umika ne umešča v nobeno časovno obdobje.", Janja Klasinc, predsednica odbora. Res je odbor naložil vladi, da naredi oceno razmer, ki naj jo obravnavali lani jeseni. Vlada je začela lani delati to oceno razmer. Mi smo dobili v roke predlog oziroma osnutek. V Državni zbor ni bil poslan, ne vem, zakaj. Mi smo nadaljevali to proceduro, nismo nič bistveno spreminjali to, kar je bilo predlagano, s to izjemo, da smo misijo zmanjšali. Ta vlada je zmanjšala število vojakov, ki jih Slovenija pošilja v Afganistan. Presojali smo tudi med pozitivnimi in negativnimi učinki sodelovanja in se na koncu odločili za odločitev oziroma sklep, ki je znan. Ostali bomo do konca aktivnosti. Takšni so bili tudi signali, ki so jih prejšnje vlade vseskozi te akcije dajale.

Treba je vedeti, da v zavezništvu v Afganistanu sodeluje 50 držav. Da so nekatere od teh držav sodelovale s kontingenti, ki so šli v deset tisoče in v tisoče. Slovenija pa z nekaj ali z nekaj deset vojaki in pripadniki. Od teh 50 držav ima manjši kontingent v Afganistanu od Slovenije samo Islandija in Luksemburg. Toliko o tem, da ne bo kdo mislil, kako Slovenija nosi kakšno glavno breme te akcije v Afganistanu. To je naša suverena odločitev. Lahko bi se odločili tudi drugače. Lahko bi tudi govorili nedoločeno v tem smislu kot nekatere druge države govorijo, ko pravijo se bomo umikali, pa potem nekaj naredijo v eno smer, drugo v drugo smer. Slovenija želi biti verodostojen zaveznik v tistih operacijah, za katere se odloči. Leto 2014 bo prišlo še v okviru tega mandata. Upamo, da bo akcija oziroma da bo celotna ta misija, kolikor je možno, uspešna, ker vse druge alternative so slabše in bi se lahko delalo kot da nas to ne zadeva, da Slovenija ni del tega sveta, da nismo člani Nata, nismo člani EU, nismo OZN. Nekaj časa bi verjetno to šlo, potem bi pa to imelo seveda na drugi strani posledice, ki bi bile bistveno hujše. Mislim, da je Vlada sprejela dobro odločitev. Ni šlo tu za to, da bi karkoli spreminjali od sklepov, ki so bili doslej sprejeti. Enostavno nadaljujemo politiko, ki so jo vodile vse vlade doslej in jaz mislim, da je to pameten pristop.

MAG. MELITA ŽUPEVC (PS PS): Hvala lepa, gospod predsednik. To preprosto ni res. Obstajajo še drugi sklepi in drugi dokumenti, ki jih je sprejemala tudi vlada. Ne nazadnje govorijo jasno tudi o posvetovanjih z Državnim zborom, ampak to je neka druga tema in drugo vprašanje. Poglejte, v Sloveniji smo doslej vedno sledili enemu izmed treh ključnih načel. Poleg usklajevanja z zavezniki, ki ste ga omenili ter operacij, ki imajo podporo varnostnega sveta OZN smo bili in smo v mednarodnih operacijah prisotni skladno s svojimi zmožnostmi. Prej ste sami dejali pri odgovoru kolegici Potrata, porabimo lahko toliko denarja, kot ga imamo. In za šolstvo za očitno nimamo. To je dejstvo. To ni populizem pred največjo stavko v zgodovini Slovenije in namenoma ne želim govoriti o rezih v bolniška, porodniška nadomestila, otroške dodatke, dodatka za upokojence. Pričakovala pa bi, da bo Vlada, ki nam vsak dan dopoveduje, da so razmere v naši državi grozne in da bodo še hujše, razmislila o svojih prioritetah. Ali je torej danes ena izmed najpomembnejših prioritete te države res vojna v Afganistanu?! Leta 2004 so stroški slovenskega kontingenta v Afganistanu znašali 814 tisoč evrov. Lani 7 milijonov in pol. Kakšni bodo stroški naslednje leto? 8? 9? 10 milijonov? Jaz vem, kaj pomeni članstvo v Natu, izpolnjevanje obveznosti, soodgovornost za mednarodni mir in varnost, vendar pa je načinov kako lahko prispevamo več. In kot je dobro ponazoril predsednik parlamentarne skupščine Nato, mi odobrimo sredstva, ki se namenjujejo nacionalni in kolektivni obrambi. Zato imamo ključno odgovornost, da te odločitve pojasnimo našim ljudem. In ta naloga je težja kot kadarkoli doslej. Ali boste, predsednik vlade, vi to storili, ljudem to pojasnili, ali pa se vam zdi to v teh časih preveč nepomembno?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz mislim, da vse vlade od začetka te operacije, ki so bile v tem času v Sloveniji in to delajo in pojasnjujejo. In tudi ne drži, da se tukaj sredstva ne zmanjšujejo. Jaz sem povedal, da od oktobra naprej, ko začne teči ta rotacija o kateri smo mi odločali, do oktobra, odločala še prejšnja vlada, se bo slovenski kontingent v Afganistanu zmanjšal, in temu ustrezno se bodo zmanjšala tudi sredstva oziroma stroški. In treba je vedeti tudi to, da velik del teh stroškov Slovenija dobi nazaj preko pomoči, ki jo dobimo od zaveznikov, bodisi v tej konkretni operaciji, bodisi pri izvajanju drugih usposabljanj za kar Slovenija nima lastnih kapacitet. Tako, da tukaj ko bi sešteli pluse in minuse v finančnem smislu bi zelo težko govorili, da ta operacija kaj bistveno obremenjuje slovenske davkoplačevalce. V določeni meri pa jih in to je pač naš strošek, naš prispevek za skupno varnost, ki se tudi zmanjšuje, kot sem dejal, v teh razmerah, ko se zmanjšujejo sredstva za vse.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala. Še zadnje vprašanje predsedniku vlade bo postavil gospod Jože Tanko. Prosim.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Vsem lep pozdrav. Razmere v državi so resne in državljani razumejo in sprejemajo, da je treba nekaj storiti, ker tako enostavno ne gre več naprej. Predolgo je država živela na veliki nogi ter trošila pravice in denar prihodnjih generacij, brez da bi te imele možnost, da se izrečejo o ravnanju svojih staršev. Strošek tega razkošja, ki ga plačujemo v obliki obresti zelo hitro narašča. Naša poslanka Romana Tomc je ocenila, da bomo letos samo za plačilo obresti namenili toliko, da bi lahko vsem upokojujencem izplačali dve dodatni pokojnini ali pa vsem dijakom in študentom zagotovili štipendije za naslednji dve leti. Ta strošek bo, če ne bomo storili ničesar, samo še naraščal, in vsako leto bo odnesel le še več pokojnin ali štipendij, le še večji kos socialne države in socialne pravičnosti. Ukrepi, če se bomo želeli kdaj kasneje izviti iz tega kroga pretiranega zadolževanja, pa bodo samo še radikalnejši, le še ostrejši, saj bo višina dolga samo naraščala. Populistične, poenostavljene in zavajajoče razlage dela politike in dela sindikatov tega stanja zagotovo ne bodo izboljšale, temveč se z njimi tlakuje le nadaljnja pot navzdol. Naročena stavka javnega sektorja pa bo povzročila veliko škode tudi v gospodarstvu, ki se že brez tega ubada z veliki težavami. Vlada je v zelo kratkem času pripravila obsežen nabor ukrepov za zagon gospodarstva in za zmanjšanje potreb po zadolževanju, ki se nanaša na vsa potrebna področja od investicij do socialnih transferjev in družinske politike. Predvsem mnogi posegi v slednji kategoriji so še posebej občutljivi, saj se mnogi le težko sprijaznijo celo z začasno žrtvijo pridobljenih pravic.

Spoštovani predsednik vlade, sprašujem vas kako bodo ukrepi vplivali na posamezne socialne skupine in kdaj lahko pričakujemo, da se bo lahko pristopilo k ponovni obnovi znižanih pravic oziroma standardov? Hvala za odgovor.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, hvala za vprašanje. Kot sem povedal že v odgovoru na prvo vprašanje danes, tudi s temi varčevalnimi posegi oziroma z ukrepi za racionalizacijo ohranjamo veliko stopnjo socialnih pravic, s cenzusom, ki je vgrajeno v vse ukrepe, kar pomeni da ti ukrepi ne posegajo, ne posegaj v standard tistih, ki živijo pod povprečjem oziroma ki ne dosegajo dohodkov na družinskega člana pod 64% povprečne plače. To je socialna varovalka tudi pri teh ukrepih, ki jih nekateri imenujete radikalne.

Drugo. Mnogi ukrepi so vezani na omejen čas trajanja. To pomeni, da bodo veljali toliko časa dokler Slovenija ne bo ponovno dosegala gospodarske rasti tam 2% do 3%, kar omogoča, da se lahko tudi več namenja za socialne transfere in druge pravice ne nazadnje tudi za pravice iz dela za plače in druge dodatke. Torej, tukaj ne gre za neke reze, ki bi bili, kot je bilo prej napačno rečeno, usmerjeni sistemsko v tem smislu, da bi bili to dolgoročni trendi v Sloveniji, ki jih želi uveljaviti ta vlada, ker ima ne vem kakšen neoliberalistični ali bog ne daj kakšen podoben pristop. S temi ukrepi mi rešujemo situacijo, ki smo jo dobili v roke. Kakšne bodo posledice, če tega ne storimo, poglejte okoli sebe, ni treba gledati daleč na jug do Grčije, lahko pogledate v

Bolgarijo, v Romunijo, nekatere srednjeevropske države, lahko pogledate v Baltske države in proučite ukrepe, ki so jih tam sprejemali. To kar čaka Slovenijo, če letos ne sprejme tega paketa za racionalizacijo in tudi nekaterih drugih obvez, ki izhajajo iz evropskih pogodb, to ni takoj usoda Grčije, je pa v veliki meri to situacija Latvija, ki je že pred leti prišla enostavno v položaj, ko ni mogla sfinancirati lastne javne porabe, zadolževanje je bilo omejeno oziroma na neki točki svojih obveznic niso mogli več prodati na finančnih trgih in so bili prisiljeni v dejansko radikalne reze, 30% znižanje zaposlenih v javnem sektorju, tistim, ki so ostali, so pa znižali plače za 20% do 30%. Še danes lahko srečate po raznih konferencah po Evropi ljudi, ki so bili včasih latvijski ambasadorji, danes so pa brezposelni in iščejo delo v tujini. To je pač naslednji korak, ki Slovenijo čaka, če bo še eno leto odlašala. To, kar mi predlagamo, ne predlagamo iz kakšnega velikega veselja, pa navdušenja nad tem, da se moramo s tem ukvarjati, bistveno lažje je bilo v našem prejšnjem mandatu, ko smo dosegali visoko gospodarsko rast in ko je bilo dejansko možno mnoge od teh pravic povečati, zdaj pa je situacija drugačna in se je tej situaciji treba prilagoditi, vendar z jasnim vedenjem, da to delamo zaradi tega, da bomo ponovno rasli, da bodo šle lahko ponovno plače navzgor, tudi otroški dodatki, pravice iz dela, pokojnine in tako naprej, vendar bo to postavljeno na realno rast, kar pomeni, da bomo to financirali iz tega kar bomo ustvarili, ne pa iz zadolževanja, ki ga bo nekdo drug plačal, pa tudi mi še.

Kot sem dejal že prej, letos v rebalansu ali brez rebalansa, ker to je treba plačati, bomo dali 700 milijonov evrov za obresti, naš proračunski primanjkljaj, če bo rebalans sprejet, bo dobra milijarda, se pravi 70% našega primanjkljaja bo samo denar za obresti in naslednje leto bo tega še več in leto kasneje še več in bo manj za šolstvo, za pokojnine, za plače, za standard v javnem sektorju in sicer. To je alternativa in mislim, da je popolnoma jasno, katera je tista, ki je dobra za nas, da jo izberemo.